

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

oriënterend vervolgonderzoek

Sportcentrumlaan e.o.

Sittard

Rapport oriënterend vervolgonderzoek

Sportcentrumlaan e.o., Sittard

Opdrachtgever	Gemeente Sittard-Geleen Postbus 18 6130 AA Sittard
---------------	--

Rapportnummer	21834.002
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	21 februari 2024

Opsteller ¹	[REDACTED], MSc
------------------------	-----------------

Kwaliteitscontrole	[REDACTED] ing. [REDACTED]
--------------------	----------------------------

¹ Vrijgave

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	5
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	6
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	8
4.1	Vleermuizen	8
4.2	Overige zoogdieren	8
4.3	Nesten- en holteinspectie	8
4.4	Inspectie klimtoren	8
5	ONDERZOEKSRISULTATEN	10
5.1	Vleermuizen	10
5.2	Overige zoogdieren	13
	Streng beschermde soorten.....	13
	Licht beschermde / overige soorten	13
5.3	Nesten- en holteinspectie	13
5.4	Inspectie klimtoren	17
5.5	Overige bevindingen	19
	Streng beschermde soorten.....	19
	Licht beschermde soorten / overige soorten.....	20
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
	Voorgenomen ingreep	21
	Samenvatting	21
	Conclusie	21

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Sittard-Geleen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een oriënterend vervolgonderzoek aan de Sportcentrumlaan e.o. te Sittard.

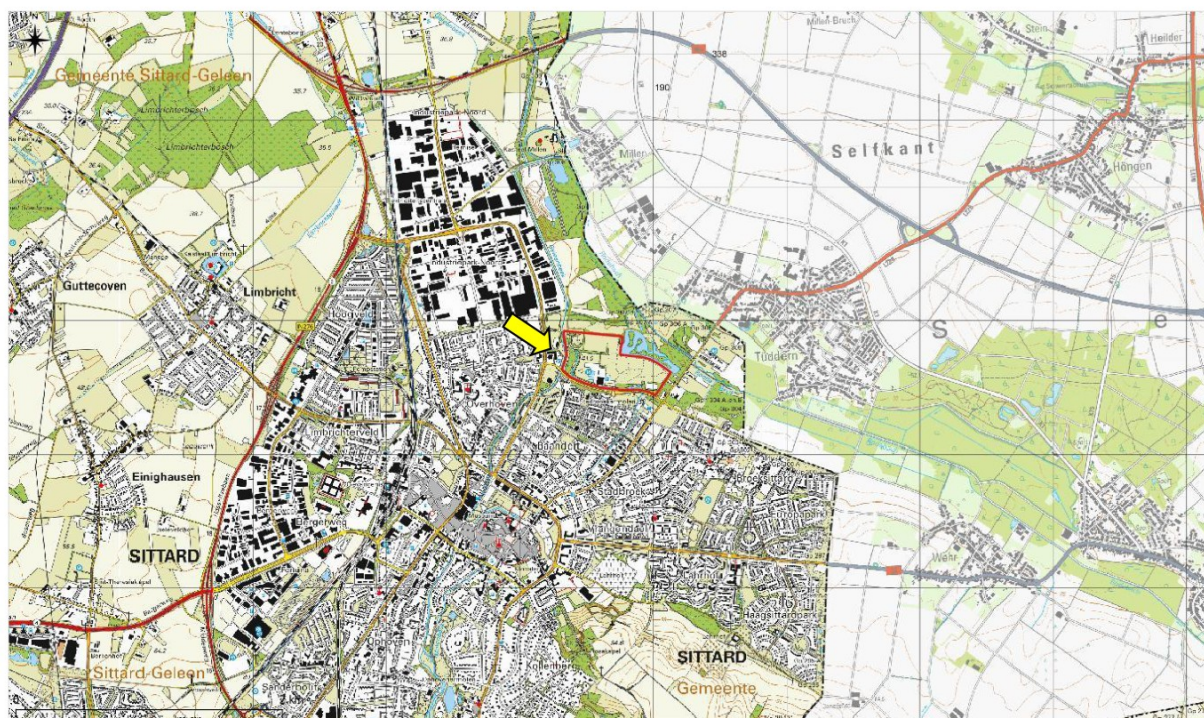
Het oriënterend vervolgonderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 21834.001, versie D2, d.d. 8 juni 2023). Uit de quickscan Wet natuurbescherming is gebleken, dat voor een aantal soorten aanvullend onderzoek dan wel aanvullende inspecties benodigd zijn. Het oriënterend vervolgonderzoek is bedoeld als aanvullende inspectie, niet als volledig ecologisch soortenonderzoek.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 24 ha) ligt aan de Sportcentrumlaan e.o. te Sittard. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (gele pijl en rood omkaderd).

De onderzoekslocatie is bebouwd met een zwembadcomplex, bestaande uit meerdere gebouwen en buiten-zwembaden. Deze gebouwdelen zijn grotendeels opgebouwd uit bakstenen muren, en voorzien van een plat dak. Ten oosten van het zwembadcomplex is parkeergelegenheid gelegen. Verder is een niet meer in gebruik zijnde klimtoren ten noorden van het zwembadcomplex gesitueerd. Een deel van de onderzoekslocatie wordt doorkruist door de Molenbeek, welke zich ten westen van de onderzoekslocatie afsplitst van de Geleenbeek.

De onderzoekslocatie wordt verder gekarakteriseerd door (verruigd) grasland met houtwallen, bosschages, bomenrijen en solitaire bomen. Aan de noordwestzijde van de onderzoekslocatie is een imkerij gesitueerd. Ten noordoosten van de onderzoekslocatie is een grote vijver gesitueerd (de Visvijver). Deze vijver maakt onderdeel uit van het recreatiegebied de Schwienswei. Betreffend recreatiegebied wordt verder gekarakteriseerd door een parkachtige omgeving met loofbos, grasland, beekjes en weides. Ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie zijn woonwijken gelegen, ten oosten landelijk gebied met bosschages, woningen en weilanden.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.17 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek op 26 april 2023.

Figuur 2.2. Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 2.3. Impressie noordzijde zwembadcomplex.

Figuur 2.4. Impressie van één van de zwembaden ten westen van gebouw.

Figuur 2.5. Gazon en bomen ten westen van zwembadcomplex.

Figuur 2.6. Gazon met solitaire bomen en speelgelegenheid.

Figuur 2.7. Voormalige klimtoren.

Figuur 2.8. Impressie bijgebouw zwembadcomplex.

Figuur 2.9. Impressie bomenrijen ten oosten van zwembadcomplex.

Figuur 2.10. Impressie van deel parkeerkeurigheid.

Figuur 2.11. Grasland ten (noord)oosten van zwembadcomplex.

Figuur 2.12. Impressie struweel op noordoostelijke punt van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.13. Verruigd grasland en houtwal op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.14. Verruigd grasland en bosschages op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.15. Impressie loofbos met onverhard wandelpad aan zuidwestzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.16. Impressie van deel Molenbeek op de onderzoekslocatie.

Figuur 2.17. Impressie van de visvijver, ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen. Hiervoor zijn drie scenario's uitgewerkt:

- Uitbreiding van recreatiegebied de Schwienswei;
- Een economische ontwikkeling in combinatie met natuurontwikkeling;
- Een lichtere economische ontwikkeling in een deel van het projectgebied, binnen het bredere streven naar meer natuurontwikkeling.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd. In tabel 3.1 is een overzicht weergegeven van de soorten waarnaar aanvullend onderzoek of aanvullende inspectie(s) benodigd worden.

Tabel 3.1. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen aanvullend onderzoek naar grote gele kwikstaart, bosuil, boomvalk, havik, ransuil, rode wouw, torenvalk, wespendif en zwarte wouw
	categorie 4 broedvogels	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen aanvullend onderzoek naar buizerd, sperwer en zomertortel
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen aanvullend onderzoek naar gebouwwonende vleermuizen, aanvullende inspectie naar geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen en aanvullende inspectie in voormalige klimtoren en bijgebouw
	foerageergebied	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek mogelijk nodig, afhankelijk van voorgenomen plannen (overleggen met ecologisch deskundige)
	vliegroutes	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar vliegroutes voor vleermuizen wordt noodzakelijk geacht bij bomenkap of toename van verlichting op bomenrijen
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen wordt aanvullend onderzoek naar bever noodzakelijk geacht in eerste instantie wordt aanvullende inspectie naar das noodzakelijk geacht voor steenmarter en eekhoorn werken in vrijstellingsperiode conform ecologisch werkprotocol, of ook aanvullend onderzoek
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	werkzaamheden uitvoeren conform ecologisch werkprotocol

Soortgroep	Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Reptielen	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen wordt aanvullend onderzoek naar levend-barende hagedis en hazelworm wordt noodzakelijk geacht mogelijk werken conform ecologisch werkprotocol in gecombineerde vrijstel-lingsperiode (half augustus – september)
Vissen	ja	mogelijk	nee	nee	eventuele dempen van jaarrond houdend water uitvoeren conform ecologisch werkprotocol
Libellen en vlinders	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	afhankelijk van voorgenomen plannen, aanvullend onderzoek of aanvullende inspectie naar bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart
Overige ongewervelden	mogelijk	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van inspectie	in eerste instantie wordt aanvullende inspectie naar habitat van vliegend hert noodzakelijk geacht
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	6,8 km	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	contact opnemen met ecologisch deskun-dige op moment dat plannen verder uitgewerkt zijn, mogelijk wordt oriënte-rend onderzoek middels AERIUS-calculator noodzakelijk geacht
Natuurnetwerk Nederland	gelegen in	mogelijk	mogelijk	mogelijk	contact opnemen met ecologisch deskun-dige op moment dat plannen verder uitgewerkt zijn, mogelijk is dan een Nee-tenzij toets benodigd
Houtopstanden	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van bomenkap, geldt mogelijk artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming met meldingsplicht en herplantplicht

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Vleermuizen

Voor het indicatieve onderzoek naar vleermuizen is in de periode half augustus tot half september in totaal één veldbezoek uitgevoerd, in de avond, vanaf zonsondergang tot circa drie uur erna. Tijdens dit veldbezoek is een indicatief beeld gegenereerd van de aanwezige vleermuissoorten binnen de planlocatie. Hierbij is niet specifiek gelet worden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen, maar is met name een vollediger beeld gegenereerd van de aanwezige vleermuissoorten, waarmee bij een toekomstige ingreep rekening gehouden dient te worden.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Elekon M batlogger). Daarnaast is gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (FLIR Scion OTM 366) en zaklamp. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij is gebruik gemaakt van analyseprogramma's Batexplorer en Batsound.

4.2 Overige zoogdieren

Voor het onderzoek naar zoogdieren is in de nachtelijke uren gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Met deze camera is het mogelijk tot op relatief grote afstand in het volledig donker zoogdieren waar te nemen en te determineren. Op deze manier kan met een relatief beperkte inspanning een inschatting gegeven worden van de aanwezige zoogdieren binnen de planlocatie.

4.3 Nesten- en holteinspectie

Voor het onderzoek naar grote nesten en hollen is éénmaal in de bladerloze periode een gebiedsdekkende inventarisatie uitgevoerd waarbij grote nesten (potentiële nesten van roofvogels, uilen of eekhoorn), hollen in bomen (potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen) en hollen (burchten van das) in kaart gebracht zijn.

4.4 Inspectie klimtoren

Op basis van de quickscan Wet natuurbescherming werd een aanvullende inspectie van de klimtoren noodzakelijk geacht, om vast te kunnen stellen of deze geschikt geacht wordt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De inspectie heeft plaatsgevonden met een verrekijker en zaklamp. De inspectie van de klimtoren heeft gelijktijdig plaatsgevonden met de hollen- en nesteninspectie.

Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning.

		2023					2024										
		Augustus	September	Oktober	November	December	Januari	Februari	Maart	April	Mei						
Vleermuizen	tijdstip	1x avond**															
	datum	26 september 2023										-					
	functie	Indicatie soorten															
Overige zoog-dieren	tijdstip	1x avond**															
	datum	i.c.m. vleermuis										-					
	functie	Indicatie soorten															
Inspectie	tijdstip					1x overdag*											
	datum					25 januari 2024											
	functie					Grote nesten & holen Inspectie klimtoren op geschiktheid voor vleermuizen											

*Het veldwerk is uitgevoerd door één persoon.

** Het veldwerk is uitgevoerd door twee personen.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

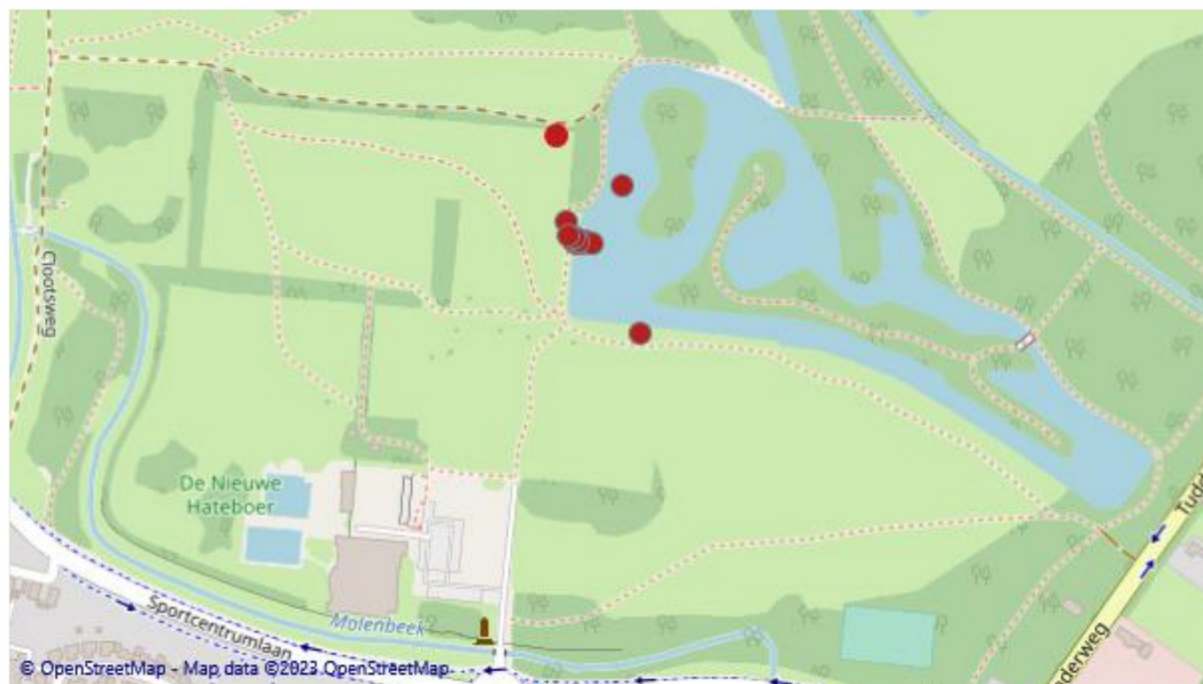
5.1 Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek op 26 september 2023 zijn veel waarnemingen van vleermuizen gedaan. Het betreft de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. Deze vleermuizen zijn foeragerend en passerend waargenomen. Voor de gewone dwergvleermuis geldt dat tevens baltsgedrag waargenomen is. In figuur 5.1 t/m 5.5 is per soort vleermuis weergegeven waar deze waargenomen zijn. Houd er rekening mee dat de betreffende locaties de plekken zijn waar de waarnemer gestaan heeft, waardoor de exacte locatie waar de vleermuis zich heeft bevonden een aantal meter kan afwijken.

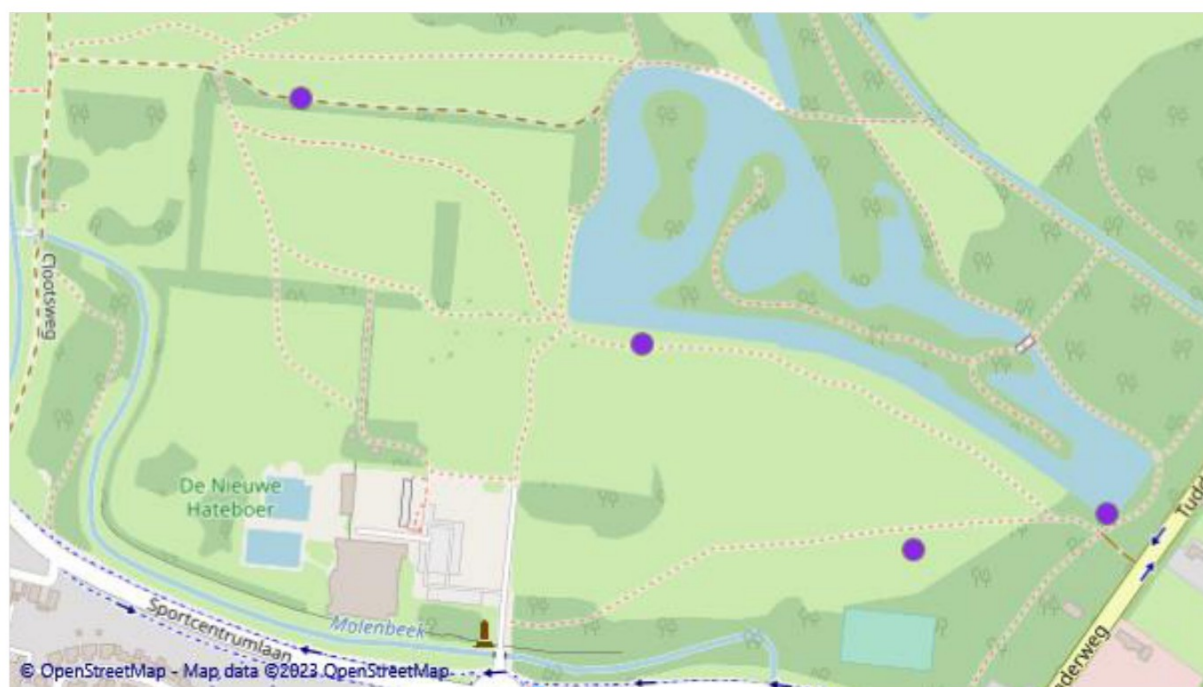
Figuur 5.1. Waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedurende veldinventarisatie van 26 september 2023.

Voor de gewone dwergvleermuis geldt dat deze met name nabij de Visvijver aangetroffen is, ook zijn een aantal waarnemingen in de nabijheid van het huidige zwembadcomplex gedaan (figuur 5.1). De baltsende gewone dwergvleermuizen zijn met name waargenomen aan de westoever van de Visvijver.

Figuur 5.2. Waarnemingen van ruige dwergvleermuis gedurende veldinventarisatie van 26 september 2023.

Voor de ruige dwergvleermuis geldt dat deze uitsluitend in de nabijheid van de Visvijver aangetroffen is (figuur 5.2).

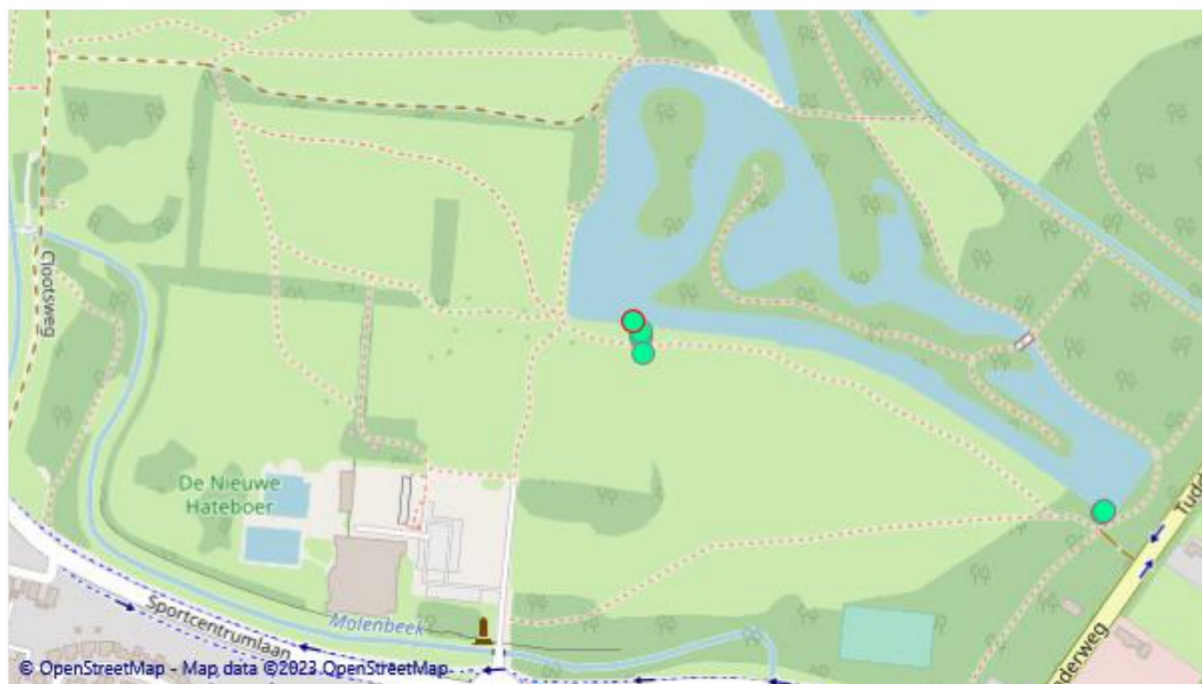
Figuur 5.3. Waarnemingen van laatvlieger gedurende veldinventarisatie van 26 september 2023.

Voor de laatvlieger geldt dat deze slechts enkele keren waargenomen is, met een diffuse verspreiding over de onderzoekslocatie (figuur 5.3).

Figuur 5.4. Waarneming van gewone grootoorvleermuis gedurende inventarisatie van 26 september 2023.

Er is slechts één waarneming van gewone grootoorvleermuis gedaan. Het betreft een waarneming nabij de Visvijver, net ten oosten van de onderzoekslocatie (figuur 5.4).

Figuur 5.5. Waarnemingen van watervleermuis gedurende inventarisatie van 26 september 2023.

Gedurende het veldbezoek zijn enkele waarnemingen van foeragerende watervleermuizen gedaan. Het betreft waarnemingen nabij de Visvijver, zowel binnen als net buiten de grenzen van de onderzoekslocatie (figuur 5.5).

5.2 Overige zoogdieren

Streng beschermde soorten

Gedurende de avondronde van 26 september 2023 is ter hoogte van de Visvijver één bever waargenomen. De locatie is weergegeven in figuur 5.9.

Licht beschermde / overige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene soorten waargenomen. Het betreft bunzing, haas en verschillende muizensoorten. Gedurende het veldbezoek ten behoeve van de quickscan Wet natuurbescherming is ook nog een wezel waargenomen. Deze soorten zijn in Limburg vrijgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, waardoor hiervoor enkel de zorgplicht geldt.

5.3 Nesten- en holteinspectie

Een overzicht van de grote nesten die op de onderzoekslocatie en de directe omgeving zijn waargenomen is weergegeven in figuur 5.6. In figuur 5.7 en 5.8 zijn impressies van enkele grote nesten weergegeven. Op twee van de aangetroffen nesten zijn reeds gedurende het veldbezoek ten behoeve van de quickscan Wet natuurbescherming alsook gedurende het meest recente veldbezoek eksters waargenomen. Daarmee mag ervanuit

gegaan worden dat deze nesten in gebruik zijn door ekster. Het betreffen daarmee geen jaarrond beschermde nesten. Voor de overige grote nesten geldt dat een aanvullend onderzoek naar roofvogels en ransuil noodzakelijk geacht wordt, om te kunnen bepalen of de nesten in gebruik zijn door jaarrond beschermde roofvogels, dan wel categorie 4 broedvogels (sperwer en buizerd).

Figuur 5.6. Waarnemingen van grote nesten op onderzoekslocatie, op basis van veldinspectie van 25 januari 2024.

Figuur 5.7. Impressie groot nest.

Figuur 5.8. Impressie groot nest.

Verder is in kaart gebracht waar zich bomen met holten, loshangend schors en veel klimop bevinden. Op basis van het veldbezoek kan geen uitsluitel gegeven worden of al deze holten daadwerkelijk naar boven toe doorlopen, en daarmee geschikt worden geacht voor boombewonende vleermuizen. Indien gewenst kan een aanvullende inspectie met boomklimmer uitgevoerd worden, om te kunnen bepalen of deze holten daadwerkelijk geschikt worden geacht voor vleermuizen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning wordt er zekerheidshalve vanuit gegaan dat alle aangetroffen holten geschikt zijn voor vleermuizen ('worst-case' benadering). Ook de bomen met veel klimop zijn in kaart gebracht, aangezien niet duidelijk was of zich hier holten in bevonden, en vleermuizen ook het dichte klimop kunnen gebruiken als verblijfplaats (Natuur, Bos en Landschap, 2018). Tenslotte zijn de vleermuiskasten die zich ten westen van de onderzoekslocatie bevinden in kaart gebracht, aangezien deze ook verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen plannen. In figuur 5.9 is een overzicht weergegeven van de bomen met holten, loshangend schors, veel klimop en/of vleermuiskasten. In figuur 5.10 tot en met 5.16 zijn impressies weergegeven van een aantal bomen met holten en houtopstand met veel klimop.

Figuur 5.9. Overzicht van bomen met holten, loshangend schors, veel klimop en/of vleermuiskasten, op basis van veldinspectie van 25 januari 2024.

Figuur 5.10. Knotwilg met holten.

Figuur 5.11. Dode boom met holten.

Figuur 5.12. Knotwilg met holten.

Figuur 5.13. Dode boom met holten.

Figuur 5.14. Holte in boom.

Figuur 5.15. Holte in boom.

Figuur 5.16. Impressie van houtopstand met veel klimop.

5.4 Inspectie klimtoren

Gedurende het veldbezoek van 25 januari 2024 is de klimtoren geïnspecteerd op geschiktheid voor gebouw-bewonende vleermuizen. Daarbij is geconstateerd dat de klimtoren geschikt is als verblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuizen. De bebouwing is vanuit de buitenzijde toegankelijk voor vleermuizen, en er zijn gaten, kieren en spleten in het gebouw aanwezig waar vleermuizen in kunnen wegkruipen (figuur 5.17 tot en met 5.20). Het bijgebouw bij de klimtoren wordt vanwege de zeer beperkte hoogte niet geschikt geacht voor vleermuizen. Indien bij de voorgenomen plannen de klimtoren aangetast wordt of op andere wijze verstoring plaatsvindt (bijvoorbeeld door een toename van nachtelijke uitstraling op de klimtoren gericht), dient een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om te bepalen of sprake is van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van vleermuizen in de betreffende bebouwing. In figuur 5.21 is een overzicht weergegeven van de voor vleermuizen geschikte bebouwing op de onderzoekslocatie. Bij werkzaamheden aan de betreffende bebouwing (renovatie/sloop) of bij verstoring (e.g. toename van nachtelijke verlichting) wordt een aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk geacht. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het geldende vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, versie 2021).

Figuur 5.17. Impressie voormalige klimtoren.

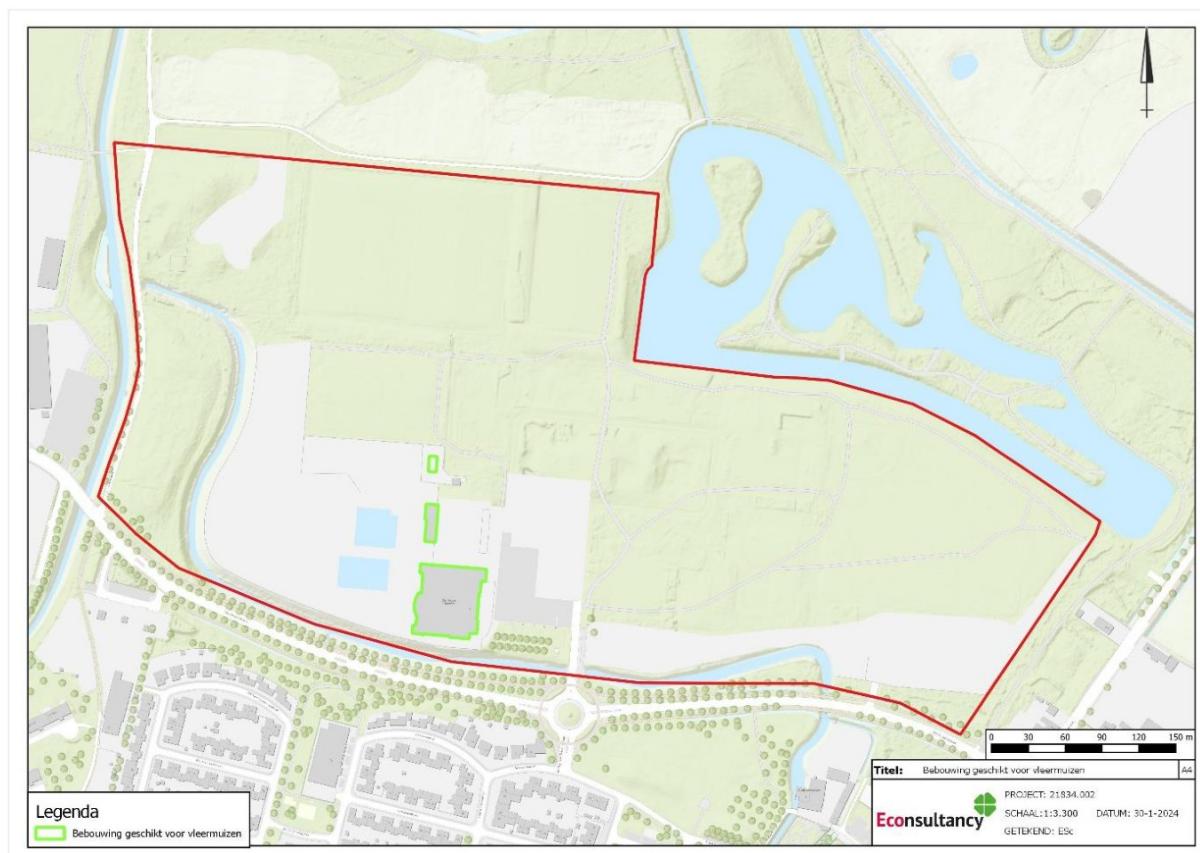
Figuur 5.18. Impressie voormalige klimtoren.

Figuur 5.19. Impressie binnenzijde klimtoren, hoogste deel.

Figuur 5.20. Impressie binnenzijde klimtoren, lagere deel.

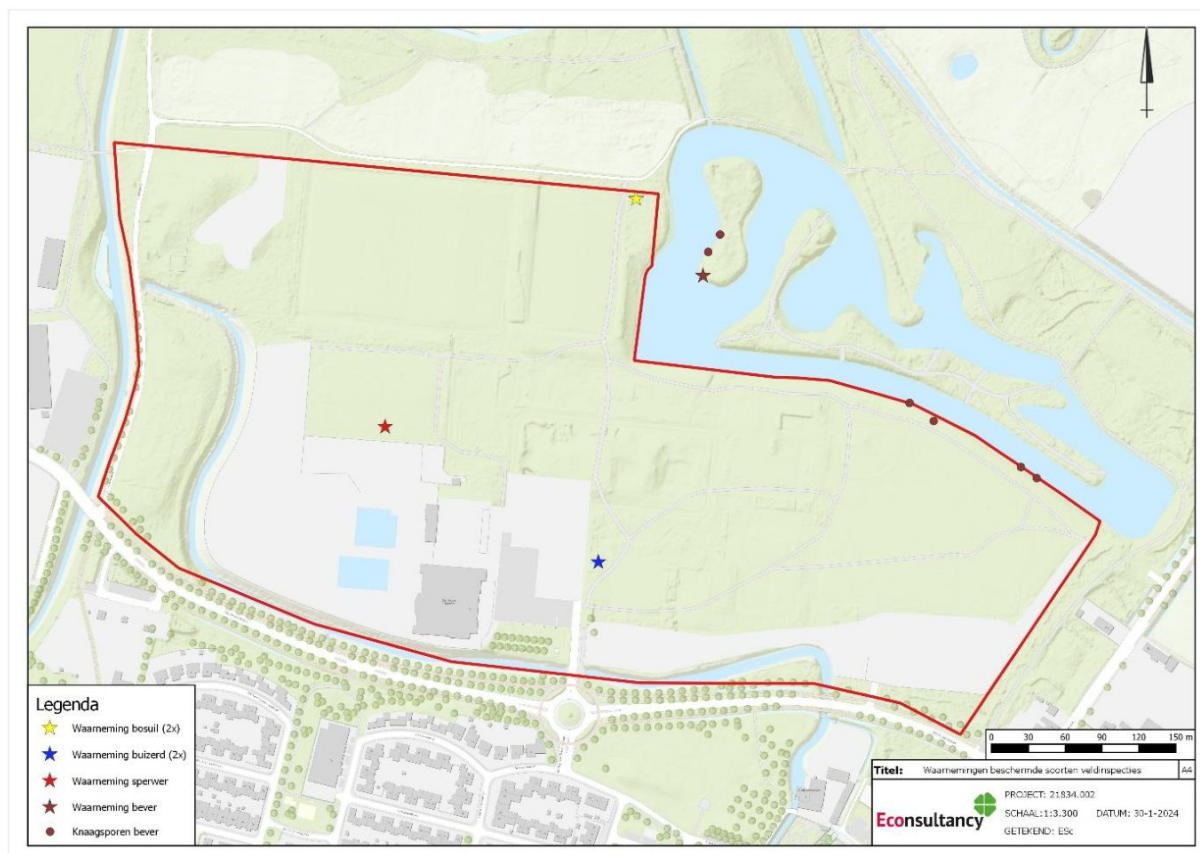
Figuur 5.21. Overzicht van voor vleermuizen geschikte bebouwing op onderzoekslocatie.

5.5 Overige bevindingen

Streng beschermde soorten

Ter hoogte van de Visvijver zijn tijdens de avondronde twee roepende bosuilen waargenomen. Verder zijn tijdens het veldbezoek overdag gedurende het gehele bezoek twee buizerds op de onderzoekslocatie waargenomen. De sperwer is éénmaal jagend waargenomen op het terrein gedurende het veldbezoek. Van de bever zijn op enkele plekken knaagsporen aan bomen aangetroffen. Daarmee maakt de onderzoekslocatie deel uit van het foerageergebied van bever. In figuur 5.22 is een overzicht weergegeven van de waarnemingen van deze soorten.

Er zijn op de onderzoekslocatie echter geen burchten van bever of das waargenomen. De aanwezigheid van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van bever of das op de onderzoekslocatie kan daarmee op basis van de huidige onderzoeksinspanning uitgesloten worden.

Figuur 5.22. Waarnemingen van (streng) beschermde soorten gedurende veldinspecties van 26 september 2023 en 25 januari 2024.

Licht beschermde soorten / overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn verder enkele algemene soorten waargenomen. Het betreft soorten als wilde eend, gewone pad, groene specht, grote bonte specht, appelvink, ekster, gaai, zwarte kraai, koperwiek, boomkruiper en kauw.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Sittard-Geleen een oriënterend vervolgonderzoek uitgevoerd aan de Sportcentrumlaan e.o. te Sittard.

Het oriënterend vervolgonderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 21834.001, versie D2, d.d. 8 juni 2023).

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen en heeft hiervoor drie scenario's uitgewerkt:

- Uitbreiding van recreatiegebied de Schwienswei;
- Een economische ontwikkeling in combinatie met natuurontwikkeling;
- Een lichtere economische ontwikkeling in een deel van het projectgebied, binnen het bredere streven naar meer natuurontwikkeling.

Samenvatting

Binnen de grenzen van de onderzoekslocatie en de directe omgeving hiervan zijn waarnemingen gedaan van de volgende streng beschermde soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, bever, bosuil, sperwer en buizerd. De vleermuizen maken in elk geval gebruik van de onderzoekslocatie en directe omgeving als foerageergebied. Met name de directe omgeving van de Visvijver wordt veel gebruikt om te foerageren, en wordt mogelijk tevens als vliegroute door vleermuizen gebruikt. Voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger geldt dat deze mogelijk een verblijfplaats hebben in de bestaande bebouwing. Voor watervleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis geldt dat deze mogelijk een verblijfplaats hebben in bomen met holten, spleten of loshangend schors op de onderzoekslocatie. Voor bosuil geldt dat deze mogelijk een vaste rust- dan wel voortplantingsplaats, roestplaats of nestlocatie heeft binnen de grenzen van de onderzoekslocatie. Onder andere met deze soorten dient dan ook rekening gehouden te worden bij de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

De grote nesten behoren mogelijk toe aan jaarrond beschermde broedvogels, dan wel categorie 4 broedvogels (buiser en sperwer). Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van bever en das uitgesloten worden. Wel is sprake van foerageergebied van bever op de onderzoekslocatie.

Conclusie

Onderhavig onderzoek betreft geen volledig soortenonderzoek. Om met voldoende zekerheid een conclusie te kunnen trekken omtrent de aan- of afwezigheid van (verblijfplaatsen dan wel andere essentiële functies van) beschermde soorten, dient een volledig soortonderzoek uitgevoerd te worden conform de geldende protocol-

len, onder andere van BIJ12 en het Netwerk Groene Bureaus. Naar de volgende soorten en soortgroepen dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. In tabel 6.1 t/m 6.3 is een overzicht weergegeven van de planning van de verschillende onderzoeken.

Jaarrond beschermde broedvogels

Met betrekking tot jaarrond beschermde broedvogels en categorie 4 broedvogels geldt dat de potentiële nesten gedurende de inspectie in kaart zijn gebracht. Een aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde broedvogels en categorie 4 broedvogels dient uit te wijzen of daadwerkelijk sprake is van jaarrond beschermde of categorie 4 nesten. Het aanvullend onderzoek dient uitgevoerd te worden in het broedseizoen van de potentieel op de onderzoekslocatie broedende soorten. Het betreft de volgende soorten en periodes van onderzoek, conform de richtlijnen van Sovon:

- Grote gele kwikstaart: begin maart – eind juni, ochtend, 2 veldbezoeken
- Bosuil: begin januari – begin juli, schemer en nacht, 2 veldbezoeken
- Boomvalk: eind april – eind augustus, hele dag, 3 veldbezoeken
- Havik: eind januari – begin juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Ransuil: half februari – half juli, schemer en nacht, 2 veldbezoeken
- Rode wouw: eind maart – half juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Torenvalk: eind februari – begin juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Wespandief: half mei – begin augustus, enkele uren na zonsopkomst tot in avond, 2 veldbezoeken
- Zwarte wouw: half april – half juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Buizerd: eind januari – begin juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Sperwer: eind februari – begin juli, hele dag, 3 veldbezoeken
- Zomertortel: eind april – half juli, ochtend, 2 veldbezoeken

Deze veldbezoeken kunnen deels gecombineerd uitgevoerd worden. Bij het aantreffen van een beschermd nest, zullen de vervolgstappen afhangen van de aangetroffen soort en de afstand tot de werkzaamheden. In het geval dat een nestlocatie verloren gaat of dusdanig verstoord wordt dat deze verlaten wordt, dient een vergunning aangevraagd te worden bij de provincie Limburg waarbij compensatie- en mitigatiemaatregelen voorgesteld worden. Mogelijk zal hiervoor een alternatieve nestlocatie gerealiseerd dienen te worden, en mogelijk zal compensatiegebied ingericht dienen te worden voor de soort. In het geval van een categorie 4 soort dient bepaald te worden of voldoende alternatief leefgebied behouden blijft in de omgeving, bijvoorbeeld door middel van een leefgebiedanalyse. Indien geen sprake is van voldoende alternatief leefgebied, dient voor deze soorten (buizerd, sperwer en zomertortel) tevens een vergunning bij de provincie Limburg aangevraagd te worden. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Tabel 6.1 Planning onderzoek broedvogels

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus
jaarrond beschermde broedvogels en categorie 4 broedvogels	minimaal 6 veldbezoeken							
tijdstip	nader te bepalen							
datum	aantonen nesten							
functie								

Gebouwbewonende vleermuizen

De voor vleermuizen geschikte bebouwing (figuur 5.21) dient bij sloop, renovatie of een toename in nachtelijke verlichting eerst onderzocht te worden, alvorens de werkzaamheden (sloop, renovatie of toename verlichting) van start gaan. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het geldende vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Voor het onderzoek naar vleermuizen worden in de periode half april tot en met september in totaal vijf veldbezoeken in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. Voor wat betreft het zwembadcomplex en de bijgebouwen geldt dat onderzoek uitgevoerd dient te worden naar gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Voor de voormalige klimtoren geldt dat daarnaast onderzoek gedaan dient te worden naar de gewone grootoorvleermuis. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats van deze soorten. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Bij het aantreffen van een verblijfplaats/verblijfplaatsen van vleermuizen, is overtreding van de Omgevingswet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een vergunningsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een vergunningsaanvraag. In dat geval dienen ook tijdelijke alternatieve vleermuiskasten in de omgeving van de onderzoekslocatie opgehangen te worden. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een eenvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Boombewonende vleermuizen

De voor vleermuizen geschikte bomen (figuur 5.9) dienen bij kap of een toename in nachtelijke verlichting onderzocht te worden op verblijfplaatsen. Een aanvullend onderzoek is niet benodigd indien in de omgeving van bomen met holten vleermuisvriendelijke (amberkleurige) verlichting ingezet zal worden. De bomen worden geschikt geacht voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis en franjestaart. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het geldende vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dat houdt in dat in de periode half mei tot en met half oktober in totaal zes veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden in de avond- en/of ochtenduren. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats van deze soorten. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Bij het aantreffen van een verblijfplaats/verblijfplaatsen van vleermuizen, is overtreding van de Omgevingswet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een vergunningsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen

vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een vergunningsaanvraag. In dat geval dienen ook tijdelijke alternatieve vleermuiskasten in de omgeving van de onderzoekslocatie opgehangen te worden. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Foerageerhabitat

Of een aanvullend onderzoek naar foerageerhabitat noodzakelijk wordt geacht, hangt af van de voorgenomen plannen. Indien bij de voorgenomen plannen een significante afname in potentieel foerageergebied plaatsvindt (bijvoorbeeld door bebouwing, bomenkap, bestrating of verlichting), dient onderzocht te worden of het essentieel foerageergebied betreft. Voor het onderzoek naar foerageergebied geldt dat in totaal drie veldbezoeken plaats dienen te vinden in de periode half mei tot oktober. Hierbij dienen alle mogelijk in het gebied voorkomende soorten onderzocht te worden. Het betreft gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, vale vleermuis, watervleermuis en tweekleurige vleermuis. Bij het aantreffen van essentieel foerageergebied gedurende het onderzoek, dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden. Mogelijk dient ook een vergunningsaanvraag te worden ingediend bij de provincie Limburg. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Vliegroute van vleermuizen

De bomenrijen op de onderzoekslocatie, doen mogelijk dienst als vliegroute voor in de omgeving voorkomende vleermuizen. Bij bomenkap of een toename aan nachtelijke verlichting ten opzichte van de oorspronkelijke situatie, dient een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden om te bepalen of de bomenrijen dienstdoen als essentiële vliegroute. Een aanvullend onderzoek is niet benodigd indien in de omgeving van bomenrijen en bosschages vleermuisvriendelijke (amberkleurige) verlichting ingezet zal worden. Gezien het oriënterend vervolgonderzoek is de verwachting dat in elk geval een deel van de bomenrijen een essentiële vliegroute betreft. Bij een aanvullend onderzoek dienen alle mogelijk in het gebied voorkomende soorten onderzocht te worden. Het betreft gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, vale vleermuis, watervleermuis en tweekleurige vleermuis. Bij het aantreffen van essentiële vliegroutes gedurende het onderzoek, dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld de realisatie van (tijdelijke) kunstmatige alternatieve vliegroutes. Mogelijk dient ook een vergunningsaanvraag te worden ingediend bij de provincie Limburg. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Tabel 6.2 Planning onderzoek vleermuizen.¹

	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober
gebouwbewo- nende vleer- muizen	tijdstip	-	3 x avond/ochtend	-	2 x avond/ochtend	-	-
	datum		nader te bepalen		nader te bepalen		
	functie		zomerverblijfplaats kraamverblijfplaats		paar/balts verblijfplaats		

boombewo- nende vlee- r- muizen	tijdstip	-	2 x avond/ochtend	-	4 x avond/ochtend	-
	datum		nader te bepalen		nader te bepalen	
	functie		zomerverblijfplaats kraamverblijfplaats		paar/balts verblijfplaats	
foerageerge- bied en vliegroutes	tijdstip	-	2 x avond/ochtend			-
	datum		nader te bepalen			
	functie		foerageergebied en vliegroutes			

¹Ten tijde van het schrijven van onderhavige rapportage is het voor Econsultancy vroegst mogelijke startmoment met het aanvullend vleermuisonderzoek augustus 2024, waarmee het onderzoek afgerond zal worden in juli 2025. Hierbij dient wel vermeld te worden dat start augustus 2024 afhankelijk is van het aantal in te zetten personen.

Bever

Gedurende het oriënterend vervolgonderzoek is foerageergebied van bever aangetroffen aan de randen van de onderzoekslocatie (figuur 5.22). Echter is dusdanig veel alternatief foerageergebied aanwezig, dat uitgesloten kan worden dat sprake is van een afname aan essentieel leefgebied bij de voorgenomen plannen. Daarbij is het wel van belang dat geen toename van nachtelijke verlichting en nachtelijke menselijke activiteit plaatsvindt aan de Visvijver en directe omgeving hiervan.

Das

Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de quickscan Wet natuurbescherming en het oriënterend vervolgonderzoek geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van das, bijvoorbeeld in de vorm van burchten, hollen, neusputjes, wissels of uitwerpselen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan uitgesloten worden dat sprake is van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van das op de onderzoekslocatie. Verder kan uitgesloten worden dat sprake is van essentieel foerageergebied van das op de onderzoekslocatie.

Eekhoorn

Gedurende het oriënterend vervolgonderzoek zijn enkele nesten aangetroffen, welke mogelijk toebehoren aan roofvogels of eekhoorn (figuur 5.9). Middels een aanvullend onderzoek dient onderzocht te worden of de nesten in gebruik zijn door eekhoorn. Het aanvullend onderzoek kan gelijktijdig uitgevoerd worden met het aanvullend onderzoek naar broedvogels. Voor de eekhoorn geldt in Limburg een vrijstellingsperiode bij ruimtelijke ontwikkeling. De vrijstelling geldt in de periode maart, april en juli tot en met november. Indien in deze periode bomen met nesten gekapt worden, is geen vergunningsaanvraag bij de provincie nodig. In de vrijstellingsperiode geldt enkel de algemene zorgplicht voor eekhoorn. Dat houdt in dat al het mogelijke gedaan dient te worden om doden en verwonden van individuen te voorkomen. Ten behoeve hiervan dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden.

Steenmarter

In Limburg geldt een vrijstellingsperiode voor steenmarter bij ruimtelijke ontwikkeling, in de periode augustus tot en met februari. Op de onderzoekslocatie is sprake van geschikt habitat in de vorm van takkenrillen en -hopen, en potentieel voor de soort toegankelijke bebouwing. Aanbevolen wordt om de versturende werk-

zaamheden als het weghalen van takkenrillen en -hopen of het slopen of aantasten van bebouwing, conform een ecologisch werkprotocol uit te voeren in de vrijstellingsperiode van steenmarter, om overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van steenmarter te voorkomen.

Hazelworm en levendbarende hagedis

Op de onderzoekslocatie is mogelijk sprake van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van hazelworm en levendbarende hagedis. Indien bosranden en aangrenzend veld aangetast worden bij de voorgenomen plannen, wordt een aanvullend onderzoek naar beide soorten noodzakelijk geacht. Het aanvullend onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het geldende soortinventarisatieprotocol (Netwerk Groene Bureaus, versie 2023). Dat houdt in dat voor hazelworm in totaal zes veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden in de periode april – september middels reptielenplaten. Voor levendbarende hagedis dienen in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode april – eind mei en augustus – september middels reptielenplaten en het lopen van een route. Bij het aantreffen van reptielen, dienen de werkzaamheden conform een ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden, in de vrijstellingsperiode die in Limburg geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Voor hazelworm geldt deze vrijstellingsperiode van juli tot en met september, en voor levendbarende hagedis geldt deze vrijstellingsperiode van half augustus tot en met half oktober. Indien het niet mogelijk of wenselijk is om de werkzaamheden in deze periode uit te voeren, dient een vergunning te worden aangevraagd bij de provincie Limburg. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door de inzet van schermen om individuen af te vangen en te verplaatsen naar een compensatie- of alternatief gebied. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Bosbeekjuffer

Indien werkzaamheden aan de bestaande beken zullen plaatsvinden (e.g. verleggen van beek, droogleggen van deel beek) dient een aanvullend onderzoek naar bosbeekjuffer uitgevoerd te worden. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden in het vliegseizoen van de soort. Het betreft de periode half mei tot en met half juli. In deze periode dienen drie veldbezoeken uitgevoerd te worden. De onderzoeksmethodiek is conform het onderzoeksprotocol van de Vlinderstichting (Bos-Groenendijk, G.I. & N. Thierry, 2023). Bij het aantreffen van habitat van de bosbeekjuffer dienen bij de voorgenomen werkzaamheden maatregelen te worden getroffen om het habitat te behouden, dan wel te compenseren. Mogelijk dient ten behoeve hiervan een vergunningsaanvraag bij de provincie Limburg ingediend te worden. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Dagvlinders

Indien bij de voorgenomen werkzaamheden waardplanten of -bomen van grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder verloren gaan, zal voorafgaand hieraan een aanvullend onderzoek naar deze soort/soorten plaats dienen te vinden. De waardplanten betreffen iep, zoete kers, populier en sommige wilgensoorten (grote vos), boswilg en grauwe wilg (grote weerschijnvlinder), iep (iepenpage) en wilde kamperfoelie (kleine ijsvogelvlinder). Op de onderzoekslocatie zijn in elk geval diverse zoete kersen, wilgen en populieren aanwezig. Een aanvullende inspectie in het groeiseizoen van deze soorten dient uitgevoerd te worden om de exacte locaties te kunnen bepalen. Afhankelijk van eventuele bomenkap dient vervolgens een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in de daarvoor geschikte periode, conform het onderzoeksprotocol van de Vlinderstichting (Bos-Groenendijk, G.I. & N. Thierry, 2023):

- Grote vos: In eerste instantie waardenbomen in kaart brengen, vervolgens zoeken van rupsen op bomen in periode half mei – half juni (totaal twee veldbezoeken)
- Grote weerschijnvlinder: In eerste instantie waardenbomen in kaart brengen, vervolgens zoeken van rupsen op bomen in periode oktober – maart (totaal twee veldbezoeken)
- Iepenpage: In eerste instantie waardenbomen in kaart brengen, vervolgens boomkronen afspeuren naar vliegende vlinders in periode juni – half juli (totaal drie veldbezoeken)
- Kleine ijsvogelvlinder: In eerste instantie waardenplanten in kaart brengen, vervolgens zoeken naar imago's in periode juni – half juli (totaal drie veldbezoeken)

Bij het aantreffen van habitat van één of meerdere van deze vlindersoorten dienen inrichtingsmaatregelen getroffen te worden om het habitat te behouden dan wel te compenseren. Mogelijk dient tevens een vergunningsaanvraag te worden gedaan bij de provincie Limburg. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Teunisbloempijlstaart

In eerste instantie dient een aanvullend veldbezoek uitgevoerd te worden in het groeiseizoen van de waardenplanten van teunisbloempijlstaart, zijnde harig wilgenroosje, basterdwederik, teunisbloem en grote kattenstaart. Bij het aantreffen van waardenplanten, dient vervolgens een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Hierbij wordt gezocht naar rupsen in de periode begin juli tot begin augustus. In totaal dienen drie veldbezoeken uitgevoerd te worden, tweemaal in juli en éénmaal in de eerste helft van augustus (Bos-Groenendijk, G.I. & N. Thierry, 2023). Bij het aantreffen van habitat van teunisbloempijlstaart dienen inrichtingsmaatregelen getroffen te worden om het habitat te behouden dan wel te compenseren. Mogelijk dient tevens een vergunningsaanvraag te worden gedaan bij de provincie Limburg. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Vliegend hert

Ten aanzien van vliegend hert geldt dat de onderzoekslocatie en in het specifiek het dood hout geïnspecteerd dient te worden op de aanwezigheid van individuen. Dit onderzoek is enkel benodigd indien sprake zal zijn van het weghalen en/of kappen van dood hout. Hierbij dient tevens gelet te worden op dode en rondvliegende exemplaren. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden in de avondschemering, en in totaal dienen drie veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode half juni – half juli. Bij het aantreffen van habitat van het vliegend hert, dienen inrichtingsmaatregelen getroffen te worden om het habitat te behouden dan wel te compenseren. Mogelijk dient tevens een vergunningsaanvraag te worden gedaan bij de provincie Limburg. De provincie heeft een beslistermijn van 8 weken voor het beoordelen van een enkelvoudige aanvraag, welke eenmalig met 6 weken kan worden verlengd.

Tabel 6.3 Planning onderzoek overige soorten.

		maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober
hazelworm en levendbarende hagedis	tijdstip	-	6 veldbezoeken						-
	datum		nader te bepalen						
	functie		aanwezigheid bepalen						

vliegend hert	tijdstip	-	2 x schemer	-
	datum		nader te bepalen	
	functie		aanwezigheid	
eekhoorn	tijdstip	-	2 x overdag	-
	datum		nader te bepalen	
	functie		aanwezigheid/nesten	
bosbeekjuffer	tijdstip	-	3 x overdag	-
	datum		nader te bepalen	
	functie		aanwezigheid	
beschermde vlinders (grote vos, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart) ¹	tijdstip	-	4 x overdag	-
	datum		nader te bepalen	
	functie		Inventariseren aanwezigheid en waardplan- ten	

¹Voor grote weerschijnvlinder geldt dat de waardenbomen gelijktijdig met de overige soorten vlinders in kaart gebracht kunnen worden. Vervolgens dient een aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in de periode oktober – maart.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van [https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument -Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf](https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf)

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van [https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/ Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf](https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf)

BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Bos-Groenendijk, G.I. & N. Thierry (2023). Onderzoeksprotocol vlinders en libellen. Rapport VS2023.058, De Vlinderstichting, Wageningen.

Omgevingswet (2024, 1 januari). Opgehaald van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01/0>.

Natuur, bos en landschap (mei 2018). Klimop kan de boom in. Geraadpleegd op 30 januari 2024, van <https://edepot.wur.nl/453105>.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie nov 2023. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrend beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.